

Eilhard Lubin Abraham Drentwett

**Disputationum De Veritate Religionis Christianae. Ex P. Mornaei, De Eadem Libro
: Quinta, Quod Mundus Aliquando Caeperit**

Rostochii: Reusnerus, 1601

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756641861>

Druck Freier Zugang

R. U. theol.
Lubinus, Eilh.
d'isp. de veritate relig.
christianae 1-24.
1602:03.
1601-1602

Contenta:

- ① Frid. Crüsius, De veritate religionis christianae I 1601
- ② Dac. Rezzius, De ver. rel. chr. II 1601
- ③ Hart. Kallerwörder, De ver. rel. chr. III 1601
- ④ Joh. Büschius, De ver. rel. chr. IV 1601
- ⑤ Abr. Dautrot, De ver. rel. chr. V 1601
- ⑥ Joh. Frisius, De ver. rel. chr. VI 1601
- ⑦ Pet. Boethius, De ver. rel. chr. VII 1601
- ⑧ Boc. Hagius, De ver. rel. chr. VIII 1601
- ⑨ Dan. Nicolai, De ver. rel. chr. IX 1601
- ⑩ Joh. Walscham, De ver. rel. chr. X 1602
- ⑪ Jow. Vinitus, De ver. rel. chr. XI 1602
- ⑫ Werner. Fabricius, De ver. rel. chr. XII 1602
- ⑬ Paul. Fickius, De ver. rel. chr. XIII 1602
- ⑭ Frid. Crüsius, De ver. rel. chr. XIV 1602
- ⑮ Dac. Rezzius, De ver. rel. chr. XV 1602
- ⑯ Hart. Kallerwörder, De ver. rel. chr. XVI 1602
- ⑰ Joh. Büschius, De ver. rel. chr. XVII 1602
- ⑱ Werner. Fabricius, De ver. rel. chr. XVIII 1602
- ⑲ Joh. Frisius, De ver. rel. chr. XIX 1602
- ⑳ Pet. Boethius, De ver. rel. chr. XX 1602
- ㉑ Dan. Nicolai, De ver. rel. chr. XXI 1602
- ㉒ Joh. Walscham, De ver. rel. chr. XXII 1602
- ㉓ Jow. Vinitus, De ver. rel. chr. XXIII 1602
- ㉔ Paul. Fickius, De ver. rel. chr. XXIV 1602

5.

Disputationum
DE VERITATE
RELIGIONIS

CHRISTIANÆ.

EX P. MORNÆI, DE
EADEM LIBRO,

Quinta,
QVOD MVNDVS ALI-
QVANDO CÆPERIT,

Quam

DEO DVCE ET AVSPICE

PRÆSIDE

EILHARDO LVBINO,

*In alma Rosarum Academia defen-
dere conabitur*

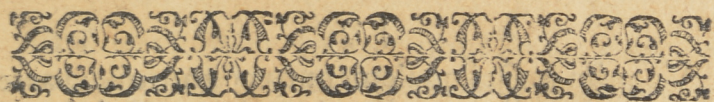
ABRAHAM DRENTVET
Augustanus.

Hora & loco consueto.

ROSTOCHII

Exprimebat Christophorus Reusnerus,

ANNO M. D. C. I.

ΕΥΝ ΘΕΩ,

Disputatio Quinta.

Quod mundus aliquando cæperit.

I.

HActenus de primâ causâ & principio omnium Deo quod sit, una, essentia, in tribus personis, partim rationibus humanis, & Ethnicorum testimonijs, partim divinâ revelatione rationibus & testimonijs humanis comprobata satis dictum: proximum est ut de effectu Dei, ipso nimirum Mundo agamus.

II.

De quo cogitanti potissimum hæ tres quæstiones occurrunt, An cæperit, an vero sit ab æterno; Quando sit conditus, & ex quo tempore cæperit; & deniq; Vnde sit conditus, ex præjacente materiâ, an verò ex Nihilo.

III.

Mundum autem, aut quidquam in mundo æternum esse non posse; ex consideratione tum Mundi & temporis, tum ipsius æternitatis evidenter patebit, quam eodem modo, ut Deum superiùs, contemplabimur.

A 2

Vte-

IV.

Vt enim in Dei qualemcumq; cognitionem arripimus, propter Dei excellentiam, omnes defectus & virtutes rerum creaturarum à Deo removendo: Sic etiam in æternitatis cognitionem qualemcumq; contendimus omnes temporis qualitates & proprietates ab illâ infinito spacio abstrahendo.

V.

Vt enim tempus omnibus creatis est Analogon, sic æternitas ipsi creatori respondet.

VI.

Cum ergo tempus sit motus, mensura, prius & posterius, fluxum, finitum, successivum, passivum, numerabile: Erit æternitas contra ex naturâ Antithetorum, immobilis, immensurabilis, punctum durationis præsens, fixum, infinitum, totum, simul, innumerabile, merus actus.

VII.

Principiò ergo, cum illud, quod æternum est, immobile sit, eo, quod infinitum moveri nequeat, mundus & omnia mundana æterna esse nequeunt, quia finita sunt, & moventur.

VIII.

Mutantur a. & moventur Elementa omnia & singula certâ vicissitudine, terra quatuor anni partibus à sole, aqua accessu & recessu à Lunâ, aër varijs ventis occultâ & exteriori vi stellarum; composita etiam iisdem vicissitudinibus cæli & solis virtute exponuntur.

IX.

Nec cælum ipsum tantæ soliditatis ab hisce vicissi-

cisitudinibus immune, quibus Sol in Zodiaco cancellis tropicorum inclusus utramq; solstitij metam annuo spacio lustrat, Luna vario vultu apparens motum suum mense absolvit, reliqui planetæ, stellæ, & orbes certos suos cursus conficiunt.

X.

Qui motus cæli inferiorum motuum causæ, aliquando cæperunt. Cæperunt autem incitati à primo motore & divino Spiritu, in quo omnia sunt & moventur.

XI.

Neq; est quod quis motus continuitatem in cælo demiretur: nam & illa est in motu cordis, pulmonis, & multis automatis, quæ cæpisse scimus, & finiri quotidie observamus.

XII.

De stirpium porro, animaliumq;, ut & corporis humani ortu & interitu evidenter omnibus constat.

XIII.

Anima etiam licet tantis dotibus exornata (quæ plurima movet, immobilis, pluribus locis adest immutabilis, omnia tēpora conjungit sine successione, seq; ipsum & alia ex parte cognoscit) neutiquam tamen æterna est, ut quæ cum tempore discit & dediscit, ob res corruptibiles turbatur, varia & inconstans est, & quid ipsa æternitas sit, ne intelligere quidem potest.

XIV.

Qui objiciunt, si partes æternæ non sint, saltem successione partium corruptibilium totum æternum

A 3

consta-

constare, vani sunt, cum successione & additione temporalium & finitorum finita res æterna & infinita nec potentia, nec actu possit exsurgere. Vnde tum in toto, tum in partibus motus initium colligitur.

XV.

Vaniores sunt, qui ex mundi motus initio, mundi essentiae initium concludi posse negant: Cum mundus sine motu, mundus esse & cogitari nequeat: Vtpote cum stirpes, animalia, & homo; cujus potissimum causa omnia facta sunt, esse non potuerint, utpote cum sine motu esse non possunt.

XVI.

Vanissimi qui ante motum mundum fuisse rude & indigestum Chaos, contendunt, in quod anima suo tempore se insinuârit, ut ita tandem integrum quasi animal mundus ederetur. Si enim & Chaos & anima æterna fuit, quâ ratione anima ab æterno ipsi Chao debita quasi & destinata fuit?

XVII.

Casu destinata esse non potuit. Casus enim ordinis, qualis in mundo, auctor esse non potest. Sin consilio, certe illud in superiori fuit, unde neq; anima neq; chaos æterna essent, cum æternum se superius nihil habeat. Sin autem sua voluntate, certè anima illa Deus esset, Qui cum æternus & infinitus sit, nihil aliud à se (quale ipsum chaos & materia) potest sibi coæternum habere, sed materiam ipse fecit, ut postea probabitur.

XVIII.

Porro in universo admirabili concatenatione, omnia in mutuum usum comparata esse videmus,
ubi

ubi animalia homini, stirpes animalibus, elementa
stirpibus, Cælum Elementis & compositis omnibus
inservit, ubi finem omnium animadvertimus, quæ
res ad finem destinatas omnino antegreditur.

I X.

Cumq; consideratio finis in rebus ipsis esse non
potuerit, utpote quarum nulla (qui est libertatis a-
mor) in alterius usum se comparasset, cumq; aliàs,
nihil finem sibi posset constituere; certe Spiritus o-
mnibus hisce prior præfuit, & potentissimus &
sapientissimus. Cui soli & unico æterno
laus & gloria, Amen.

AXIOMATA ET COROLLARIA.

1. *Creatura neq; imago neq; umbra creatoris rectè dici potest.*
2. *Inter atomum & universum mundum quadam est pro-
portio.*
3. *Æternitas se habet ad Deum, ut tempus ad creaturam.*
4. *Vt Deum infinitum collatione cum creaturâ finitâ; Sic æ-
ternitatem collatione cum tempore cogno-
scimus.*
5. *Si creatura potest creator esse, potest & tempus æternum
esse.*

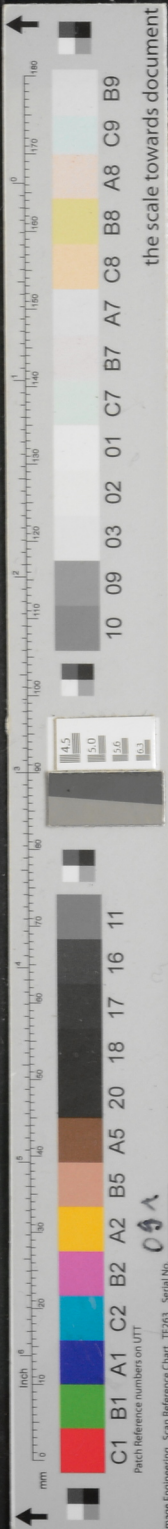
G. Nul

6. *Nullum sensibile est aeternum.*
7. *AEternum & infinitum idem est.*
8. *Nullum aeternum moveri potest.*
9. *Tempus aternitati, ut finitum infinito, & creatura creatori opponitur.*
10. *Succeſſione continuâ temporis, duratio aeterna nequit exſiſtere.*
11. *Præſens aeternum opponitur præterito & futuro, ut ſtabile fluxo.*
12. *Finis rebus ad finem deſtinatis ſemper eſt prior.*

F I N I S.

ortis fuisse, non, ne crimen detegant, sed ne vir-
ant, ne ipsi quidem hostes Christianorum ne-

tionem illam repentinam, quā Deorum cultus
nt, ad constellationem referunt, quā mundum
pro diversis cæli imaginibus singulos Plane-
ominari supponunt, quæ vesanorum hominum
Syro satis refutata sit, seq; ipsam explodat re-

climatibus tot regiones, urbes, oppida, familiæ,
imis sæpe religionibus inbuti, quī infantiā suam
Cumq; Planeta climatis religionis Iudaicæ
ligio in totum orbem disseminata est, proprio

as Planetarum conjunctiones Religiones facere
i conjunctiones tantum, alij Iovem tantum, alij Io-
♂ Chaldaicam, cum ☉ Aegyptiam, cum ♂ Mahu-
a, cum ♃ Antichristianam, Addunt a. magnas medias
interq; se de religionis domo variè contendunt (quæ
ex fio) prius inter se insulsi & infani conveniant, an-
postulent.

es à conjunctione Stellarum dependent, cur cum illis
io Christiana tantæ sit durationis, tamq; latè pateat,
nativitatis tempore talem conjunctionem. quod ne-
x Astrologorum somnio sex esse possint Religiones
in una familiā.

nde Religionis Thema erigere debeant à fine eius
ius, quæ oritur aut deniq; legislatoris ipsius Iesu ge-
ptias suas Christianis intolerabiles satis impiè pro-

s hominis Genesi Religio, hoc est tot naturæ, regio-
j, Dæmones, affectus animi & mentis, cum vel ipso
on cogant, cum etiam in singulis regionibus aliquis
t.

contemplationum vanitatem eventus ipse manife-
stianam 360. annos duraturam dixerunt, quam Al-
extendebat, Abraham Iudæus ad 1464, &, suo more

isti per Magiam facta esse contendunt exemplo Si-
ryanæi, Appulei Madaurenfis. Cum Simon vel co-
is sit, Iesu divinitati concesserit. Et cuius Diabolica
rejeçta & cum ipso extincta est.

Apol-